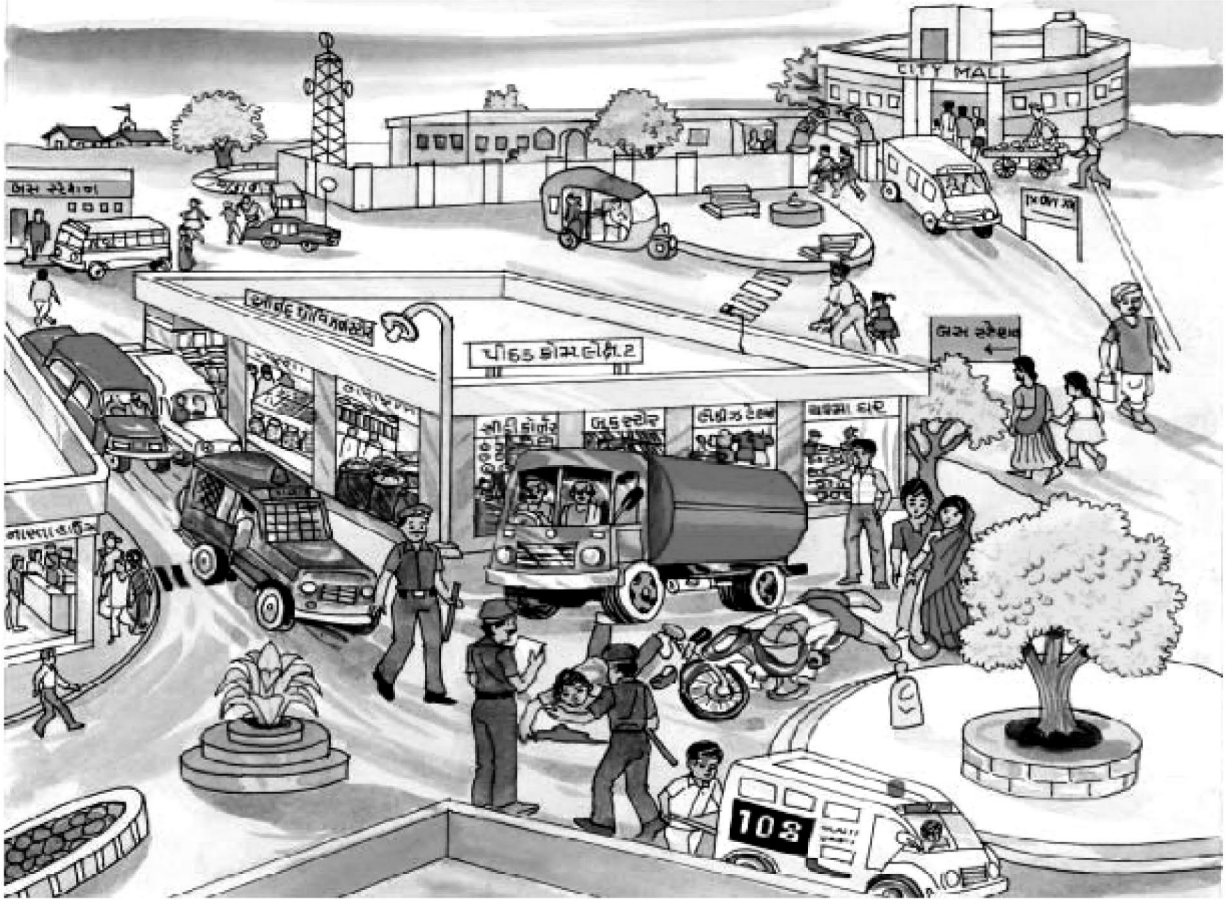

★ મુક્ત(સ્વતંત્ર) લેખન ★

- નીચેનું ચિત્ર જોઈ 5 (પાંચ) વાક્ય લખો :

- તમે જ્યાં બેઠા છો તે જગ્યાએથી જે દૃશ્ય દેખાય તેનું વર્ણન નીચે આપેલ ખાનામાં લખો.

[illegible]

- નીચેનું ચિત્ર જોઈ તે ચિત્ર માટે શબ્દ લખો અને તે શબ્દનો ઉપયોગ કરી વાક્ય લખો.

--

--

- નીચે આપેલ શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો લખો :

- (1) જંગલ _____
- (2) બોર _____
- (3) સમાચાર _____
- (4) પથારી _____
- (5) ગમ્મત _____

- નીચે આપેલ ઘટનામાંથી કોઈપણ એક ઘટના વિશે 5 (પાંચ) વાક્યો લખો.

(અકસ્માત, સૂર્ય ઉગવાની ઘટના, વરસાદ પડવાની ઘટના)

- (1) _____
- (2) _____
- (3) _____
- (4) _____
- (5) _____

- તમારા મિત્ર વિશે પાંચ વાક્યો લખો.

- (1) _____
- (2) _____
- (3) _____
- (4) _____
- (5) _____

● નીચેનો ફકરો વાંચી આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

એક હતી કીડી. તે ખૂબ ચતુર હતી. એક દિવસ કીડી જંગલમાં ફરવા ગઈ. સામે ગધેડો મળ્યો. કીડી તેના પર બેસી ગઈ. વરસાદ પડવા લાગ્યો. કીડી અને ગધેડો વરસાદમાં ભીજાયા. રસ્તામાં એક તળાવમાં હાથીભાઈ નહાતા હતા. ઝાડ પર વાંદરા કૂદતા હતા. હરણ કહે, “કીડીબેન આજે તો તમે મહારાણી જેવાં લાગો છો.”

(1) જંગલમાં ફરવા કોણ ગયું હતું ?

(2) કીડી કોના પર બેસી ગઈ ?

(3) વાંદરા ઝાડ પરથી કેરી ખાય તો તે શેનું ઝાડ હશે ?

(4) હરણે કીડીબેનને શું કહ્યું ?

(5) આ ફકરો કઈ ઋતુની ઘટના દર્શાવે છે.

● આપેલ ફકરાની ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય શબ્દ લખો, અને ફકરો ફરીથી વાંચો.

એક કાગડો. તેને તરસ લાગી હતી. તેણે એક ઘડામાં જોયું. ઘડાના પાણી સુધી તેની પહોંચી નહીં. કાગડો નાળિયેરવાળા પાસેથી લઈ આવ્યો. નળીથી તેણે પાણી પીધું.

● અહેવાલ લેખન.

વિ. જી. પટેલ હાઈસ્કૂલ,
અંતોલી

તા. : 8-10-2019

અમારી શ્રી એન. એમ. પટેલ હાઈસ્કૂલ આંતરોલી ખાતે તારીખ 8, 9, 2019ને ગુરુવારના રોજ સ્વયંશાસન દિનની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.

સ્વયંશાસન દિનના રોજ અમારી શાળાના ધોરણ-9 થી 12ના 20 વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનોએ બાલશિક્ષક બની શૈક્ષણિક કામગીરી કરી હતી. ધોરણ-12ના વિદ્યાર્થી અસિત પટેલ શાળાના આચાર્ય તરીકે સમગ્ર દિવસ દરમ્યાન સફળ કામગીરી કરી હતી.

બાળશિક્ષકોએ છ તાસ દરમ્યાન જુદા જુદા વિષયોનું વર્ગમાં શિક્ષણકાર્ય કર્યું હતું. આરંભે પ્રાર્થના સભાથી લઈને વર્ગ સુશોભન અને ભીંતપત્રો પર બાળશિક્ષકો દ્વારા સુંદર કામગીરી કરવામાં આવી હતી. શૈક્ષણિક કામગીરી પૂર્ણ થયા બાદ છેલ્લા બે તાસમાં પ્રાર્થનાખંડમાં સભાના આયોજન દ્વારા શાળાના આચાર્યશ્રીએ બાળશિક્ષકોની કામગીરીને બિરદાવી હતી. શ્રેષ્ઠ બાળશિક્ષક તરીકે બે વિદ્યાર્થીઓની પસંદગી થઈ. આચાર્યશ્રીના વરદ્હસ્તે તેઓને ઈનામ આપવામાં આવ્યા હતાં.

ભવિષ્યમાં શિક્ષકના વ્યવસાયમાં જોડાવ તો આવા જ ઉત્સાહ સાથે આજીવન શિક્ષક બની રહેજો તેવા આચાર્યશ્રીના આશીર્વાદ સાથે અલ્પાહાર પછી કાર્યક્રમ પૂર્ણ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

● રજા ચિઠ્ઠી

આકાશ એમ. પટેલ

કિખા હાઈસ્કૂલ,

ખોખડદડ, ગોંડલ

ધોરણ-10 વર્ગ-બ,

રોલ નં.-11

તા. 12-6-2019

પરમ પૂજ્ય ગુરુજી,

સાદર પ્રણામ !

સવિનય જણાવવાનું કે, આગામી તારીખ 15-6-2019 થી તારીખ 18-6-2019 દરમિયાન મારે મારા મામાના પુત્રના લગ્ન પ્રસંગે મામાના ઘરે જવાનું હોવાથી હું ચાર દિવસ શાળામાં આવી શકું તેમ નથી. તો મારી ચાર દિવસની રજા મંજૂર કરવા મહેરબાની કરશોજી.

આપનો આજ્ઞાંકિત વિદ્યાર્થી

આકાશ એમ. પટેલ

● પત્રલેખન

આજના આધુનિક ઝડપી યુગમાં પ્રત્યેક મિનિટે જ્યારે કંઈક ને કંઈક નવી શોધ થઈ રહી છે ત્યારે આપણે ભલે લેન્ડલાઈન ટેલિફોન, મોબાઈલ વગેરેનો મહત્તમ ઉપયોગ કરતા હોઈએ પરંતુ પત્રલેખન ક્યારેય વિસરાશે કે નામશેષ થશે નહીં. એ નક્કર હકીકત છે.

અનિલ એસ. ધામેલિયા

બ્લોક નં.-285, શિવ સોસાયટી,

ખોખરા, અમદાવાદ.

તા. 10-10-2019

પ્રિય મિત્ર,

આશિષ,

ઘણા સમયથી તને પત્ર લખવા ઈચ્છતો હતો પરંતુ પ્રથમ પરીક્ષાની તૈયારીમાં ખૂબ વ્યસ્ત હોઈ તને પત્ર લખી શક્યો નથી. બે દિવસ પહેલાં જ પરીક્ષા કાર્ય પૂર્ણ થયે આજે તને નિરાંતે પત્ર લખી રહ્યો છું.

આગામી દિવાળી વેકેશનમાં અમારી શાળામાંથી કચ્છ-ભુજનો પ્રવાસ યોજાઈ રહ્યો છે. આમ તો આ પ્રવાસમાં જોડાવાની મારી ઈચ્છા નહોતી પરંતુ અન્ય મિત્રોના આગ્રહને વશ થઈ મેં પણ વેકેશનમાં યોજનાર આ પ્રવાસમાં જવા મન મનાવી લીધું. મારી જેમ તારે પણ પરીક્ષા પૂર્ણ થઈ ગઈ હશે. આશા રાખું કે તારા પેપર પણ સારાં લખાયા હશે. પ્રવાસમાંથી પરત ફરીને હું ઘરે આવું ત્યારે ચોક્કસ આપણે મળીશું. હું તને મારા આ પ્રવાસ અંગેની વિગતવાર માહિતી આપીશ.

મને હમણાં જાણ થઈ કે તારા ઘરે નવું મોટું ટી.વી. આવ્યું છે. હું હોસ્ટેલમાં રહીને અભ્યાસ કરું છું એટલે ટી.વી.નો વળગાડ નથી, પણ મને તારી ચિંતા થાય છે. ક્યાંક તું તારો મહત્તમ સમય ટી.વી. જોવા પાછળ બરબાદ ન કરે, જો આમ થશે તો તું અભ્યાસમાં પાછળ પડી જઈશ. ઠીક છે, કંઈક નવું જાણવા પૂરતું ટી.વી. જોઈએ એ ચાલે પરંતુ તેનો વધુ પડતો ઉપયોગ આપણા સમય, અભ્યાસને બગાડે છે. તેથી મિત્ર તરીકે મારી એક અંગત સલાહ છે કે ટી.વી.નો તું બહુ વળગાડ રાખ્યા વિના અભ્યાસ અને ભણવામાં પૂરતો સમય આપજે.

તારા મમ્મી-પપ્પાને મારાં પ્રણામ.

નાનીબહેનને વહાલ.

લિ.

તારો પરમ મિત્ર

અનિલ ધામેલિયા

- નીચે આપેલા વિષયો પર આશરે 10-12 લીટીમાં મૌલિકતાથી લેખનકાર્ય કરો :
- (1) અમારી શાળામાં યોજાયેલ સ્વાતંત્ર્યદિનની ઉજવણી.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

- (2) અમારી શાળામાં યોજાયેલ વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમની ઉજવણી.

[illegible]

(3) ઉનાળો / શિયાળો / ચોમાસું - ત્રણ ઋતુમાંથી તમને ગમતી ઋતુ પર લેખનકાર્ય કરો.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(4) તમારા પ્રિય શિક્ષક પર આશરે 15 થી 20 વાક્યોમાં લેખનકાર્ય કરો.

[illegible]

- આપે શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂર્તિ કરી વર્ગ સમક્ષ આરોહ-અવરોહપૂર્વક વાંચન કરો.
(જિલ્લા, નદી, ઉત્તર, પશ્ચિમ, બાંધકામ, તેમાં, સદી, વિશાળ, મૂર્તિ, ઝેંશી, ઊંચાઈ, મંદિર, છ, શિખર)
જામનગર માં ગુજરાતના દરિયાકાંઠે વિખ્યાત યાત્રાધામ દ્વારકા આવેલું છે. ભારતના પ્રસિદ્ધ ચાર યાત્રાધામોનું આ હરિધામ ગોમતી ના કિનારે આવેલું છે. તેનું તેરમી નું છે. ભગવાનની ચતુર્ભુજ , ગર્ભગૃહ, સભાગૃહ તથા મહામંડપનો સમાવેશ થાય છે. અંદાજે પગથિયાં જેટલી પર આવેલું આ છે. આ મંદિરને માળવાળું શિખર છે.

9

સરાસરી

સરાસરીનો આપણે આપણા રોજિંદા જીવનમાં ઘણી જગ્યાએ ઉપયોગ કરીએ છીએ. જેમ કે,

- હું સરેરાશ 5 રોટલી ખાઉ છું.
- હું સરેરાશ 3 કિમી ચાલું છું. વગેરે...
- સરાસરી એ મહત્તમ ઉપયોગમાં લેવાતું પ્રતિનિધિ માપ છે.
- બે વાસણોમાં ક્રમશઃ 20 લિટર અને 60 લિટર દૂધ છે. હવે જો બંને વાસણોમાં એક સરખું દૂધ રાખવામાં આવે તો પ્રત્યેક વાસણમાં કેટલું દૂધ હશે ?

અહીં આપણે સરાસરી શોધીશું.

$$\begin{aligned}
 \text{દરેક વાસણમાં ભરાતું દૂધ} &= \frac{\text{દૂધનો કુલ જથ્થો}}{\text{વાસણની સંખ્યા}} \\
 &= \frac{20 + 60}{2} \\
 &= \frac{80}{2} \\
 &= 40 \text{ લિટર}
 \end{aligned}$$

આમ, દરેક વાસણમાં 40 લિટર દૂધ હશે.

- આમ, સરાસરી નીચેના સૂત્રની મદદથી ગણી શકાય.

$$\text{સરાસરી} = \frac{\text{બધાં અવલોકનોનો સરવાળો}}{\text{અવલોકનોની સંખ્યા}}$$

પ્રશ્ન-1 તમે ત્રણ દિવસ ક્રમશઃ 4 કલાક, 5 કલાક અને 3 કલાક અભ્યાસ કરો છો. તો તમારા દરરોજના અભ્યાસની સરાસરીનો સમય કેટલો થાય ?

$$\begin{aligned}
 \text{સરેરાશ સમય} &= \frac{\text{અભ્યાસ માટે ફાળવેલ કુલ સમય}}{\text{અભ્યાસ કરેલ દિવસની સંખ્યા}} \\
 &= \frac{4 + 5 + 3}{3} \text{ કલાક} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ કલાક}
 \end{aligned}$$

પ્રશ્ન-2 એક બેટ્સમેને 6 દાવમાં બનાવેલ રન નીચે પ્રમાણે છે.

36, 35, 50, 46, 60, 55

$$\begin{aligned}\text{રનની સરાસરી} &= \frac{\text{કુલ રન}}{\text{દાવની સંખ્યા}} \\ &= \frac{36 + 35 + 50 + 46 + 60 + 55}{6} \\ &= \frac{282}{6} = 47\end{aligned}$$

આમ, બેટ્સમેન દ્વારા બનાવેલ રનની સરાસરી 47 છે.

- સરાસરીને મધ્યક તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- કુલ સરવાળાને દર્શાવવા માટે \sum (સિગ્મા) નો ઉપયોગ થાય છે.

$$\text{સરાસરી (મધ્યક)} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n} = \frac{\text{અવલોકનોનો સરવાળો}}{\text{કુલ અવલોકનો}}$$

● જાતે ગણો.

(1) એક ક્રિકેટરે 8 દાવમાં નીચે મુજબ રન બનાવ્યા.

58, 76, 40, 35, 46, 45, 0, 100

તો તેના સરાસરી રન શોધો.

(2) પ્રથમ 5 પૂર્ણ સંખ્યાઓની સરાસરી શોધો.

(3) ધવલે ગણિતની એક કસોટીમાં મેળવેલ ગુણ 85, 76, 90, 85, 39, 48, 56, 95, 81 અને 75 છે.

(i) મેળવેલ ગુણનો વિસ્તાર

(ii) ધવલે મેળવેલ ગુણની સરાસરી શોધો.

(નોંધ : વિસ્તાર = મહત્તમ અવલોકન - લઘુત્તમ અવલોકન)

(4) સળંગ છ વર્ષમાં એક શાળામાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છે.

1555, 1670, 1750, 2013, 2540 અને 2820

આ માહિતીની સરાસરીની સંખ્યા શોધો.

(5) 13, 16, 12, 14, 19, 12, 14, 13, 14 ની સરાસરી શોધો.

(6) 6, 15, 120, 50, 100, 80, 10, 15, 8, 10, 15 નો મધ્યક શોધો.

(7) 24, 36, 46, 17, 18, 25, 35 નો મધ્યક શોધો.

(8) એક માહિતી 35, 32, 35, 42, 38, 32, 34 નો મધ્યક શોધો.

(9)

દિવસ	સોમવાર	મંગળવાર	બુધવાર	ગુરુવાર	શુક્રવાર	શનિવાર	રવિવાર
વરસાદ (મિમી)	0.0	12.0	2.1	0.0	20.5	5.5	1.0

પેડેલ વરસાદની સરાસરી શોધો.

7

BIG, BIGGER ..., BIGGEST ...

● Let's Read : (નીચેના શબ્દો સમૂહો વાંચો)

1) A <u>new</u> doll	3) A <u>black</u> ant	5) A <u>hungry</u> fox
2) A <u>big</u> wall	4) An <u>old</u> man	6) A <u>long</u> line

ઉપરનાં શબ્દ સમૂહોમાં લીટી દોરેલા શબ્દો 'નામ' વિશે માહિતી આપે છે. એટલે કે નામની વિશેષતાઓ દર્શાવે છે.

● Now read the following sentences : (હવે નીચેના વાક્યો વાંચો)

- I live in a big house.
- There is a beautiful garden near my home.
- That is a new doll.
- Rajvi is a clever girl.
- Marigold is a yellow flower.

ઉપરના વાક્યોમાં લીટી દોરેલા શબ્દો અનુક્રમે house, garden, doll, girl, flower જેવા નામ વિશે માહિતી આપતા - વિશેષણો છે. જે વસ્તુ કે બાબતનો ગુણ દર્શાવે છે.

સામાન્ય રીતે 'કેવું' 'How' ? થી પ્રશ્ન પૂછવાથી વિશેષણ જવાબમાં મળે છે.

● Let's imagine : (આપણે વિચારીએ)

કોષ્ટકમાં આપેલ શબ્દો જુઓ.

A	dark, black, big, huge, green, lovely, hardworking, fast, slow, peaceful, cheap, costly
B	Elephant, mountain, tree, scene, train, tortoise, pigeon, grass, night, gold, Iron, worker.

Now read words in 'A' and 'B' above and join them properly.

કોષ્ટક 'A' અને 'B' માં રહેલ શબ્દોને યોગ્ય રીતે જોડો :

દા.ત., 1) Dark <u>night</u>	2) black _____	3) big _____
4) huge _____	5) green _____	6) lovely _____
7) hardworking _____	8) fast _____	9) slow _____
10) peaceful _____	11) cheap _____	12) costly _____

Now read the questions and answer from bracket :

- I go to school on my _____ bicycle. (long, new)
- Vishal is clever student. He is _____ in homework. (lazy, regular)

- 3) The road is _____. (big, long)
- 4) A sparrow is a _____ bird. (big, smart)
- 5) The whale is a _____ animal. (small, fast)
- 6) I have a _____ pencil. (tall, short)
- 7) We keep our school at a _____ place. (clean, clear)
- 8) Ratan Tata is an _____ businessman. (India, Indian)
- 9) Glass is a _____ object. (strong, brittle)
- 10) The clown is a _____ character. (funny, serious)

- શિક્ષક નીચે આપેલ કોઠો બોર્ડ પર દોરશે અને તેના આધારે દસ વાક્યો નોટબુકમાં બનાવવા કહેશે અને તેની સાથે તેનો અનુવાદ કરવા કહેશે.

I			
We			new pen
A student	am	a	clever
Rajesh	is	an	good boy
You	are	very	good
All students	has	in	helpful
Children	have		honest boy
Teachers			class

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____
- 8) _____
- 9) _____
- 10) _____

- હવે શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓને બોર્ડ પર કેટલાક સ્થળ અને તેના નગર / શહેર વિશે લખી જણાવશે તથા પ્રશ્ન પૂછશે. બાળકો તેના જવાબ આપશે.

8. quiz ! quiz ! quiz ! ...

Place

Science city

The sun temple

Girnar

Village / Town / City

Ahmedabad / Vadodara

Modhera / Rajkot

Somnath / Junagadh

You : Where is the science city ? Is it in Ahmedabad or Gandhinagar ?

Neha : It is in Ahmedabad.

You : Yes, you are right.

● Read this story :

Once upon a time, there was a peacock. He loved his beautiful tail very much. He said my tail is more beautiful. They are as colourful as rainbow. I think I am the most beautiful bird in the world. “One day he said to his friend crane. “You are not so great as I”. You cannot fly as high as I.

જુઓ મિત્રો, ઉપરની વાર્તામાં more, as ... as, the most આવા વાક્યો એકબીજાની સરખામણી કરવા માટે મૂક્યા છે. એક વ્યક્તિ કે વસ્તુ બીજા કરતાં વધુ સારી કે ખરાબ એ દર્શાવવા આપણે આવી વાક્ય રચનાઓનો ઉપયોગ કરીએ છીએ.

Positive : I am as tall as you.
હું તારા જેટલો ઊંચો છું.

Comperative : Akshay is taller than Amir.
અક્ષય આમીર કરતાં વધુ ઊંચો છે.

Superlative : Kiran is the tallest boy in the class.
કિરણ વર્ગમાં સૌથી ઊંચો વિદ્યાર્થી છે.

● **Rearrange the words into meaningful sentences :**

આપેલ શબ્દોને અર્થ પૂર્ણ વાક્યમાં ગોઠવો.

1) as / big / patan / as / Mehasana

2) older / I / than / you / are

3) Ahmedabad / Gandhinagar / not so / as / clean

4) is / in the world / the highest mountain / the everest

5) I / the shortest / am / boy / in class

● **ઉદાહરણ પ્રમાણે ખાલી જગ્યા પૂર્ણ કરો :**

a) Small	Smaller	Smallest
b) Wise	_____	_____
c) Cold	_____	_____
d) _____	younger	_____
e) large	_____	largest
f) _____	heavier	heaviest

● **Replace the underline words correctly :**

- A bus is big than a jeep. (big, bigger, biggest)
- A motorcycle is heavy than bicycle. (heavy, heavier, heaviest)
- A camel is the good vehicle in the desert. (good, better, best)
- An aeroplane is the big vehicle. (big, bigger, biggest)

● **Word Game :**

આપેલ શબ્દજાળમાંથી દસ વાહનોનાં નામ શોધી કાઢો.

Find out ten names of vehicles from this box.

T	A	L	I	S	M	A	C
A	B	V	Q	H	R	E	A
X	I	S	W	I	I	R	R
I	C	C	B	P	C	O	T
S	Y	O	O	U	K	P	U
K	C	O	A	A	S	L	S
T	L	T	T	P	H	A	T
I	E	E	B	O	A	N	G
C	A	R	S	L	W	E	E

આડા અવળા શબ્દો યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવી અર્થ પૂર્ણ વાક્ય બનાવો.

Arrange jumble parts and make meaning ful sentences.

1) i solar energy on a have project.

2) in is the mount everest world the, peak highest the.

3) a the is animal dog faithful.

4) and son were full self-respect of his william tell.

5) in Kaashima never believed laziness.

6) fights free to make his country freedom fighter a.

7) is the big tree Somnath Mahadev Temple there a near very.

8) the large full of stalls whole was ground.

9) and fell broke leg down a man his.

10) the plane the shopkeeper was them showing.
